

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

ILUSTROVANÁ POP UP KNIHA

DEŠŤOVKA ŽOFKA

BcA. Petra Černá

Plzeň 2022

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra designu

Studijní program Design

Studijní obor Ilustrace a grafický design

Specializace Ilustrace

Diplomová práce

ILUSTROVANÁ POP UP KNIHA

DEŠŤOVKA ŽOFKA

BcA. Petra Černá

Vedoucí práce: MgA. Marie Kohoutová

Katedra designu

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **BcA. Petra ČERNÁ**
Osobní číslo: **D19N0058P**
Studijní program: **N8208 Design**
Studijní obor: **Ilustrace a grafický design, specializace Ilustrace**
Téma práce: **ILUSTROVANÁ POP UP KNIHA**
Téma práce anglicky: **Illustrated Pop up book**
Zadávací katedra: **Katedra designu**

Zásady pro vypracování

TVŮRČÍ ZÁMĚR: Jako téma své diplomové práce jsem si vybrala Ilustrovanou Pop-up knihu, ve které bych ráda zpracovala autorský příběh.

ZPŮSOB REALIZACE: Kniha bude zpracovaná podle vybraného námětu a vytvořená na základě pohyblivých a prostorových pop-up prvků, včetně typografické úpravy knihy a přípravy tiskových dat. Charakter ilustrací vyplyne v průběhu přípravných kreseb, skic, technických zkoušek a konzulací.

CÍLE: Cílem mé práce je vytvoření interaktivní dětské knihy, která podpoří rozvíjení dětské fantazie, představivosti a radosti ze čtení.

PŘEDPOKLÁDANÝ CHARAKTER VÝSTUPU: Tři exempláře vytištěné a svázané pop-up knihy.

ROZSAH PRŮVODNÍ ZPRÁVY: Min. 3 normostrany

Rozsah teoretické části: **min. 3 normostrany**
Rozsah praktické části: **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

DE SAINTE-EXUPÉRY, Antoine. *Malý princ. Velká obrazová kniha*. Praha: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03156-9.
DĚDINOVÁ, Tereza. *Fenomén kniha: útvorná výchova a umění knihy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4727-3.
KRÁL, Jindřich. *Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru*. Brno: Knihař, 1999. ISBN 80-901924-8-3.
KRÁL, Jindřich, KÁŇA, Pavel. *Umění vázat knihy*. Praha: Knihař, 2011. ISBN 978-80-86292-45-8.
KOCMAN, Jiří. *Médium papír*. Brno: Vutium, 2004. ISBN 80-214-2626-8.

Vedoucí diplomové práce: **MgA. Marie Kohoutová**
Katedra designu

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **29. dubna 2022**

L.S.

Doc. akademický malíř Josef Mištera v.r.
děkan

Doc. akademický malíř František Steker v.r.
vedoucí katedry

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literatury.

Plzeň, duben 2022

.....

podpis autora

Mé poděkování patří především vedoucí ateliéru Komiks a ilustrace pro děti MgA. Marii Kohoutové za odborné vedení a cenné rady při vypracování mé diplomové práce.

Poděkování patří také mé rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu studia a tvorby diplomové práce podporovali.

Obsah

1 Popis přípravy a reflexe procesu vlastní tvorby	7
2 POSTUP	9
3 POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ	10
4 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	11
12 RESUMÉ	12
13 SEZNAM PŘÍLOH	13

1 Popis přípravy a reflexe procesu vlastní tvorby

Jako svou diplomovou práci jsem zvolila ilustrovanou pop-up knihu, ve které jsem zpracovala svůj autorský příběh. Jedná se o interaktivní dětskou knihu s pohyblivými a prostorovými pop-up prvky, barevnými ilustracemi a textem ve verších. Knihu jsem pojmenovala Dešťovka Žofka.

S první podobnou interaktivní knihou s názvem O krtkovi, který chtěl vědět, kdo se mu vykakal na hlavu jsem se seznámila jako dítě v mateřské škole a dodnes si pamatuji, jak na mne tato kniha zapůsobila. Myslím, že v dnešní době moderních technologií je velmi těžké u dětí rozvíjet čtenářskou gramotnost četbou klasických knih. Snahou mé práce je oslovit dětské čtenáře a zaujmout je formou hry, prostorových prvků, barevností ilustrací i humorným veršovaným textem. Kniha je interaktivní, obsahuje posunovací prvky, zvedací okénka, 3D obrazce, ale najdeme zde i poučení. Cílem práce je přiblížit nejmenším dětem částečně i přírodu. Čtenáři se zde postupně seznamují s různými živočichy na zahradě, v lese, poznávají zvířátka, zjišťují, co se děje pod zemí.

Nápad na vytvoření autorské knihy vznikl už na Střední odborné škole obchodu, užitého umění a designu, kdy jsem při hodině literatury vymyslela první báseň o žížale. Postupně vznikaly další básničky, které jsem si zapisovala a tvořila si k těmto básním skici. Na této škole jsem jako maturitní práci vytvořila svoji první experimentální knihu s netradiční vazbou s názvem Evoluce. Chtěla jsem se naučit i další technologie výroby knihy, a proto jsem si jako pokračování mého studia vybrala bakalářský obor Kniha a tvarování papíru na této fakultě. Během studia jsem získala velké množství praktických zkušeností se základními technologiemi výroby knihy, naučila jsem se knihařské řemeslo a získala tak možnost si vytvořit autorskou knihu. Již při některých klauzurních a semestrálních pracích jsem použila techniku prostorových prvků, které mi přijdou velmi zajímavé. Největším mým takovým dílem byla částečně naučná kniha Naše lesy, kde jsem použila jako ilustrace otisk skutečně nasbíraných přírodnin a aby byla kniha zajímavější použila jsem zde nejrůznější 3D interaktivní prvky. Tato moje práce byla součástí výstavy na XV. Trienále

umělecké knižní vazby v Západočeském muzeu v Plzni. V mém předchozím zaměstnání jsem měla možnost podílet se na výrobě prostorových knih a tato zkušenost mě velmi obohatila. Takové knihy považuji za skutečná díla. Zanechaly si svůj význam klasických knih za použití standartních materiálů, přesto jsou inovativní, moderní, 3D, originální. Výroba takové knihy je technicky velmi náročná. Při magisterském studiu jsem také absolvovala kurz The Art of Pop-up, vedený francouzským umělcem Gérard Lo Monaco, který vytvořil velkou obrazovou knihu Malý princ. Kurz byl pro mě velmi přínosný a získala jsem díky němu další odborné zkušenosti. I to přispělo k mému rozhodnutí vytvořit si autorskou pop-upovou knihu. Všechny nasbírané zkušenosti jsem se snažila uplatnit při zpracovávání mé diplomové práce.

2 POSTUP

Nejdříve jsem si k jednotlivým textům vytvářela skici a postupně doplňovala další básně. Zvolila jsem si hlavní postavu, žížalu Žofku a vytvořila hlavní dějovou linku. Postupně jsem zařazovala další básničky a ilustrace a vymýšlela pohyblivé části. Veškeré pop-up prvky jsem si řádně narýsovala, zkontrolovala úhly skladů, a přizpůsobila jsem jejich velikost tak, aby žádné části nepřesahovaly okraje zvolené velikosti stránky. Následně jsem vytvořila maketu celé knihy, včetně všech vystřihaných prostorových částí a na jednotlivých dvojstranách jsem si určila prostor pro vložení textů. Začala jsem pracovat na ilustracích. Věděla jsem, že pro tuto dětskou knihu, by nebylo vhodné použít moji oblíbenou techniku materiálového tisku, šablon, vyřezávání a vrstvení nejrůznějších materiálů. A i když se nepovažuji za velmi zkušeného kreslíře, nakonec jsem ilustrace vytvořila barevnými pastelkami, z důvodu barevnosti a možnosti tvoření detailů. Charakter ilustrací vyplynul z konzultací s vedoucí ateliéru. Snažila jsem se, aby ilustrace působily vesele, hravě, podpořily zrakové vnímání a oslovily především čtenáře předškolního věku. Z časových důvodů jsem větší plochy vytvořila technikou akvarelu, ale i v pozadích a velkých plochách jsem zachovala jemnou strukturu pastelky. Dešťovka Žofka je prozatím mojí první velkou knihou ilustrovanou výhradně kresbou. Obrázky jsem poté naskenovala, upravila jsem lehce jejich barevnost ve grafickém programu Adobe Photoshop. Poté jsem si rozvrhla jednotlivé dvoustrany v grafickém programu Adobe Indesign, přidala jsem texty, které jsem typograficky upravila. Písmo pro knihu jsem zvolila Century Ghotic, pro jeho moderní vzhled, ale především pro jeho vyšší mínuskovou dotažnici, takže je písmo pro děti lépe čitelné. Díky charakteru interaktivní knihy jsem musela řešit tiskovou přípravu jednotlivých stran individuálně. Pro tisk pop-up prvků a dvojlistů knihy jsem zvolila silný papír Flora Gardenia 240g/m², pro potažení desek knihy a velké skládací strany jsem použila slabší papír Flora Gardenia 130g/m². Pop-upové prvky jsem pracně ručně vyřezala skalpelem a poté jsem pohyblivé části postupně vlepila na jednotlivé strany. Vytvořila vazbu a pevné desky.

3 POPIS VÝSLEDNÉHO DÍLA A JEHO VYUŽITÍ

Jako diplomovou práci jsem vytvořila autorskou ilustrovanou Pop-up knihu s názvem Dešťovka Žofka. Jedná se o interaktivní knihu s pohyblivými částmi, 3D efekty, vystříhanými obrazci, posuvnými prvky, otevírajícími okénky a zvedajícími obrázky. Kniha je určena pro děti předškolního věku a má za úkol podpořit rozvoj dětské fantazie, vnímání, radost ze čtení a vyjadřovací schopnosti dětí. Proto jsou autorské texty veršované a humorné, s trochou nadsázky, aby byly pro děti zajímavé a lépe si je pamatovaly. Dětské čtenářství díky pohyblivým obrázkům mohou snáze porozumět danému textu nebo si vytvářet i svůj vlastní příběh. Hlavní postavou celé knihy je žížala Žofka, která hravou formou seznamuje děti s živočichy i zeleninou na zahrádce, se zvířátky v lese, ve vodě, přibližuje, co děje pod zemí. Kniha má také přimět děti dívat se kolem sebe, pozorovat přírodu a snažit se ji pochopit.

Čtení této knihy by mělo být čtenářským zážitkem, zábavou, hrou, ale zároveň i poučením. Ilustrace jsou zvoleny hodně barevné, veselé, vytvořené barevnými pastelkami a akvarelem. Kniha obsahuje celkem 32 stran a 28 pohyblivých částí. Písmo použité v knize je Century Ghotic ve velikosti 11b. a proklady řádků 17b. Kniha je vytištěná na papír Flora Gardenia, předsádky jsou z papíru Spektrum 300g/m². Rozměr knihy včetně desek je 21x21cm.

Dnešní způsob života a moderní technologie dětské četbě příliš nepřeje, přitom čtení je důležitá věc pro duševní rozvoj každého dítěte, která zvyšuje slovní zásobu a rozvíjí intelekt. Čtení knížek s příběhem obvykle vyvolává emoce, představy, vzpomínky, ukazuje svět a lidské vztahy. Cílem mé práce je touto knihou podpořit rozvíjení čtenářské gramotnosti, představivosti i aktivity ke čtení. Za přínos mé práce považuji i ruční vytvoření celé knihy. Myslím, že v dnešní době moderních technologií jsou takto vyrobené knihy již vzácností a je možno je považovat za umělecká díla.

4 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

1. KRÁL, Jindřich. *Moderní knihařství: souborné zpracování poznatků oboru*. Brno: Knihař, 1999. ISBN isbn80-901924-8-3.
2. KRÁL, Jindřich a Pavel KÁŇA. *Umění vázat knihy*. Praha: Knihař, 2011. Základní řada odborných publikací. ISBN isbn978-80-86292-45-8
3. KOČMAN, Jiří Hynek. *Médium papír*. 2. vyd. Brno: Vysoké učení technické v Brně, nakladatelství VUTIUM, 2004. ISBN 80-214-2626-8.
4. SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Malý princ: [velká obrazová kniha]*. 13. vyd. v Albatrosu, 2. vyd. v této podobě. Přeložil Zdeňka STAVINOHOVÁ. V Praze: Albatros, 2013. ISBN 978-80-00-03156-9.
5. DĚDINOVÁ, Tereza a Radek HORÁČEK. *Fenomén kniha: výtvarná výchova a umění knihy = Phenomenon - the book : art education and the art of book*. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4727-3.
6. KURKOVÁ NOŽIČKOVÁ, Martina a Lukáš CSICSELY. *Oskare, plav!*. Praha: Pop-Pap, 2017. ISBN 978-80-906625-4-4.

12 RESUMÉ

As my diploma thesis, I chose an illustrated pop-up book in which I worked on my author's story. It is an interactive children's book with moving and three-dimensional pop-up elements, colorful illustrations and text in verse. I named the book *Dešťovka Žofka*.

The idea to create an author's book originated at the Secondary School of Business, Applied Arts and Design, when I came up with the first earthworm poem during a literature class. Gradually, other poems were written, which I wrote down and created sketches for these poems.

The main character of the whole book is the earthworm *Žofka*, who in a playful way acquaints children with animals and vegetables in the garden, with animals in the forest, in the water, and shows what is happening underground. The book is also meant to make children look around, observe nature and try to understand it.

Reading this book should be a reading experience, fun, a game, but also a lesson. The illustrations are chosen a lot of colorful, cheerful, created with colored crayons and watercolor. The book contains a total of 32 pages and 28 moving parts. Today's way of life and modern technology does not favor children's reading, and reading is an important thing for the mental development of every child, which increases vocabulary and develops intellect. The aim of my work is to support the development of reading literacy, imagination and reading activities with this book.

13 SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha 1** – Klauzurní práce, Naše lesy, bakalářské studium, vlastní foto
- Příloha 2** – Semestrální práce, pop up cena Animánie, 1. smestr, vlastní foto
- Příloha 3** – Diplomová práce, skici a maketa, vlastní foto
- Příloha 4** – Diplomová práce, návrhy postav, vlastní foto
- Příloha 5** – Diplomová práce, proces tvorby ilustrací, vlastní foto
- Příloha 6** – Diplomová práce, návrhy desek knihy, vlastní foto
- Příloha 7** – Diplomová práce, vyřezávání, výroba desek, vlastní foto
- Příloha 8** – Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto
- Příloha 9** – Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto
- Příloha 10** – Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto
- Příloha 11** – Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto
- Příloha 12** – Diplomová práce, Dešťovka Žofka, detaily, vlastní foto

Příloha 1

Klouzurní práce, Naše lesy, bakalářské studium, vlastní foto

Příloha 2

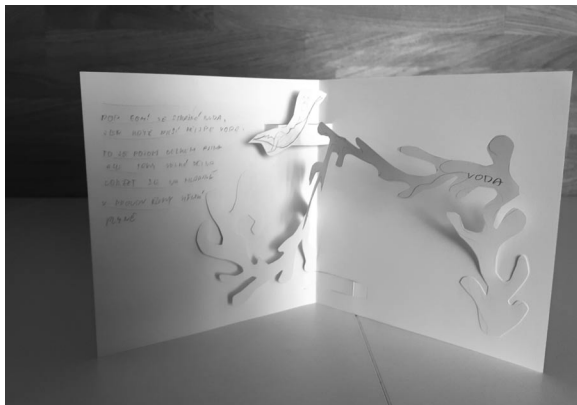
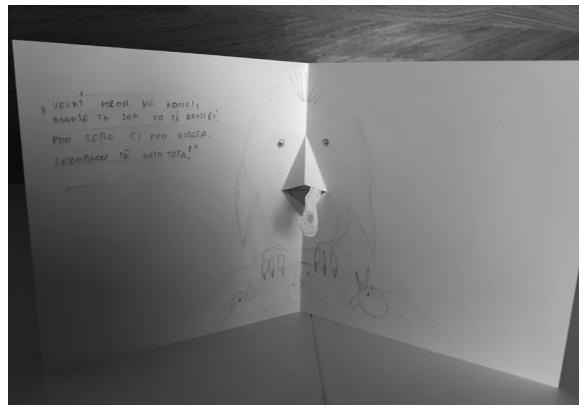
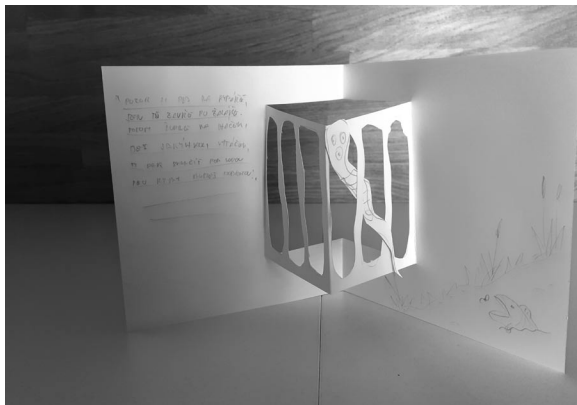
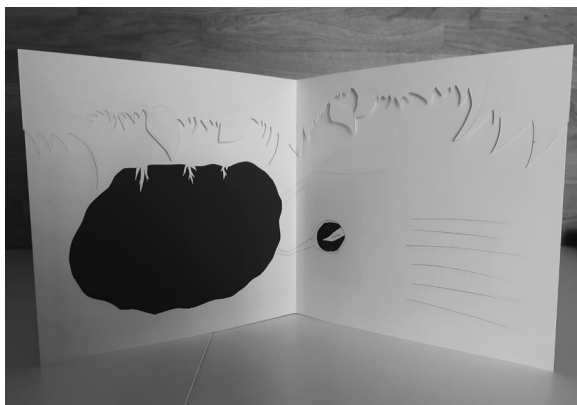
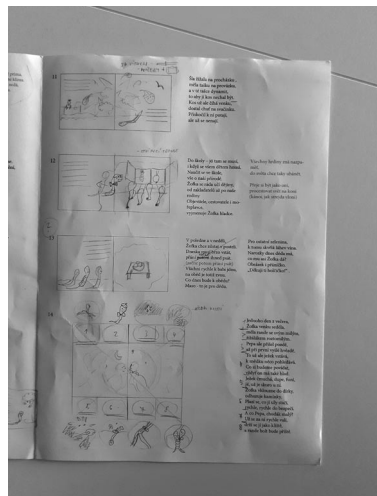
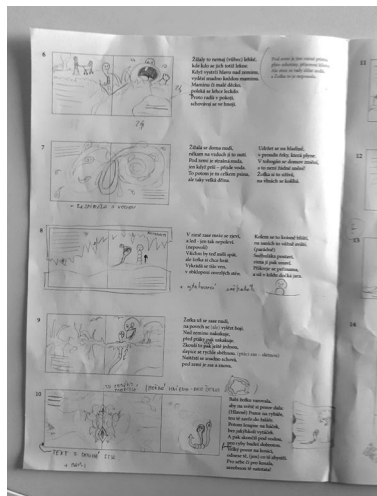
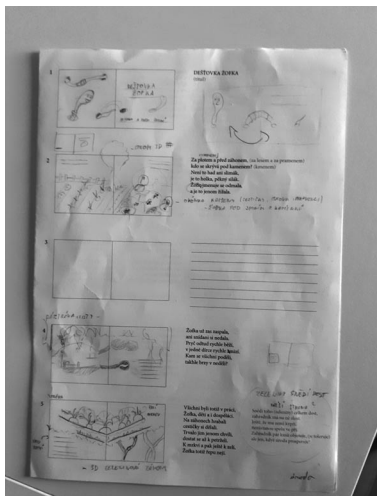
Semestrální práce, pop up cena Animácie, 1. smestr, vlastní foto

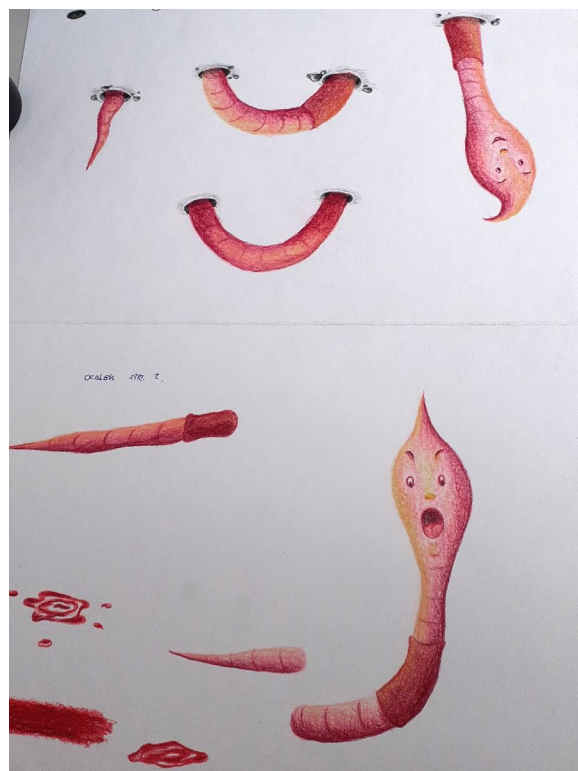
Příloha 3

Diplomová práce, skici a maketa, vlastní foto

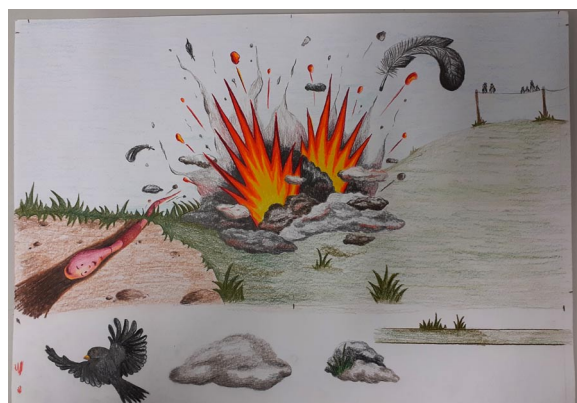
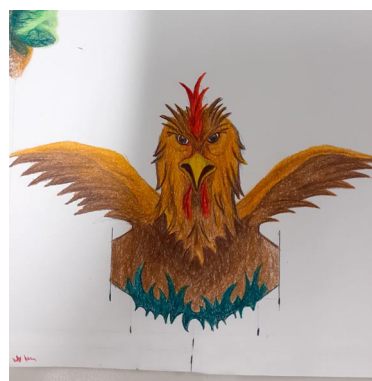
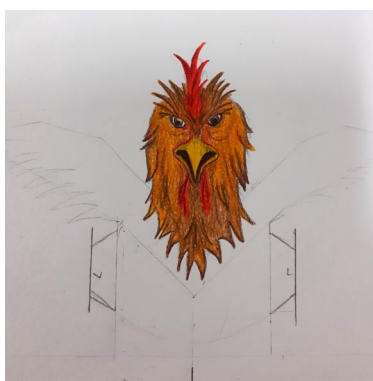
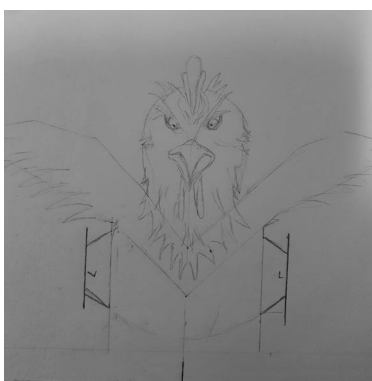
Příloha 4

Diplomová práce, návrhy postav, vlastní foto

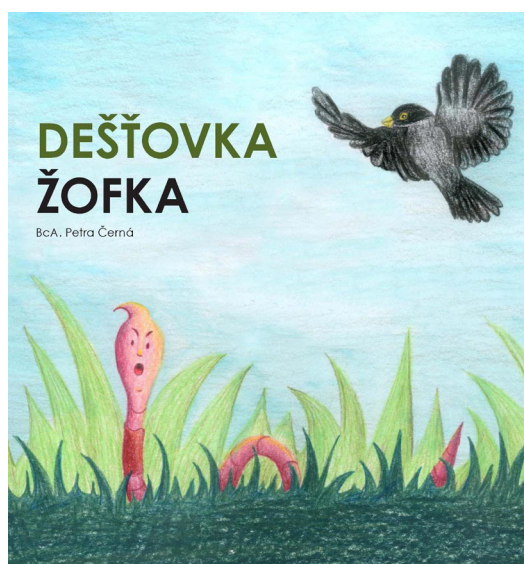
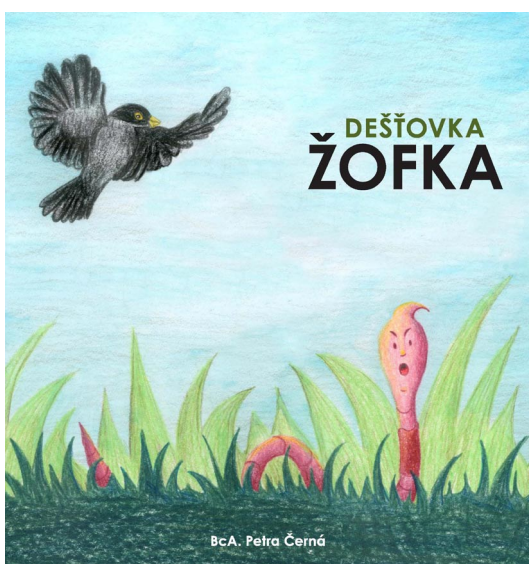
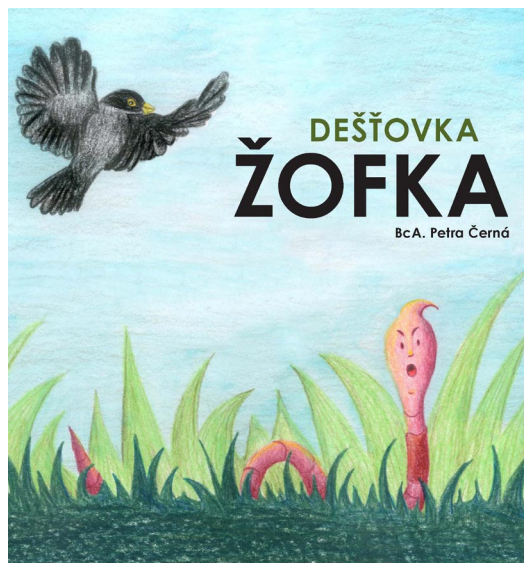
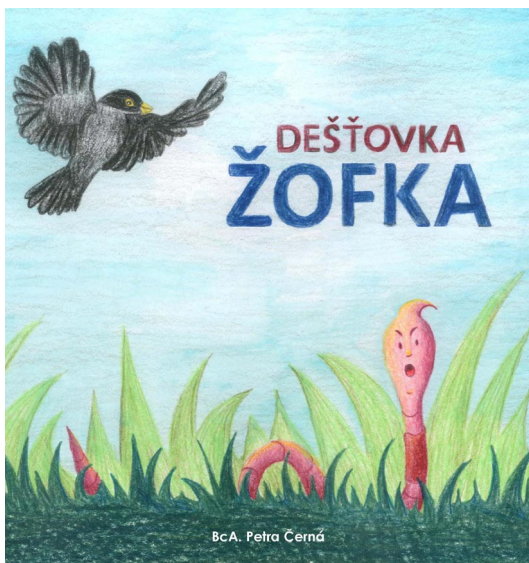
Příloha 5

Diplomová práce, proces tvorby ilustrací, vlastní foto

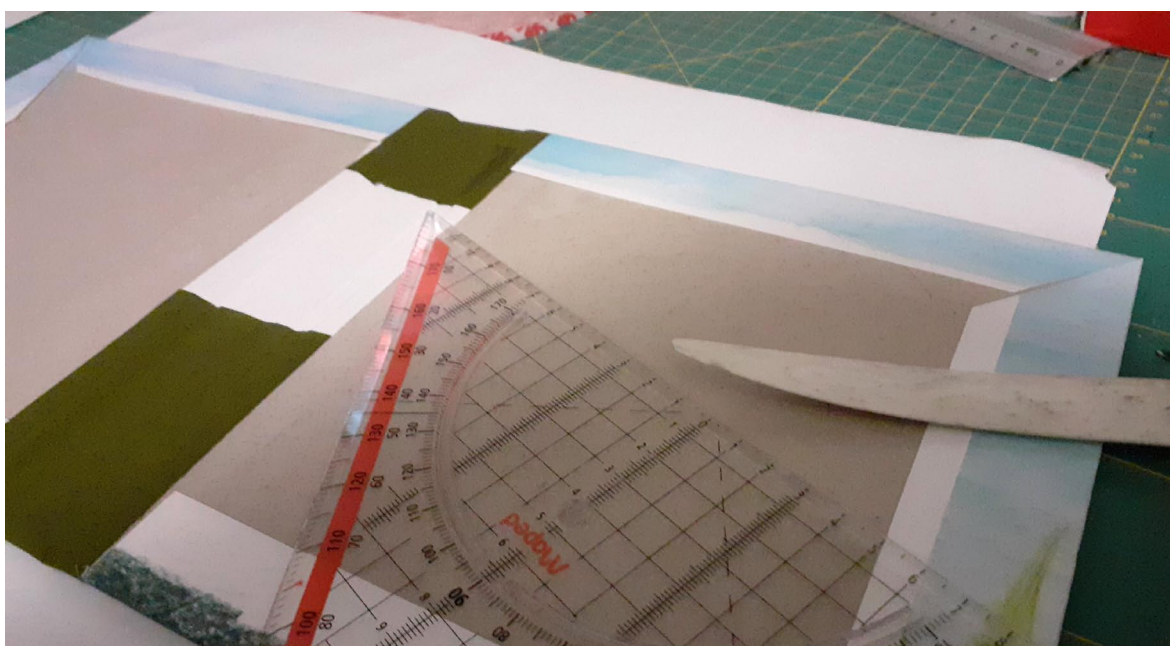
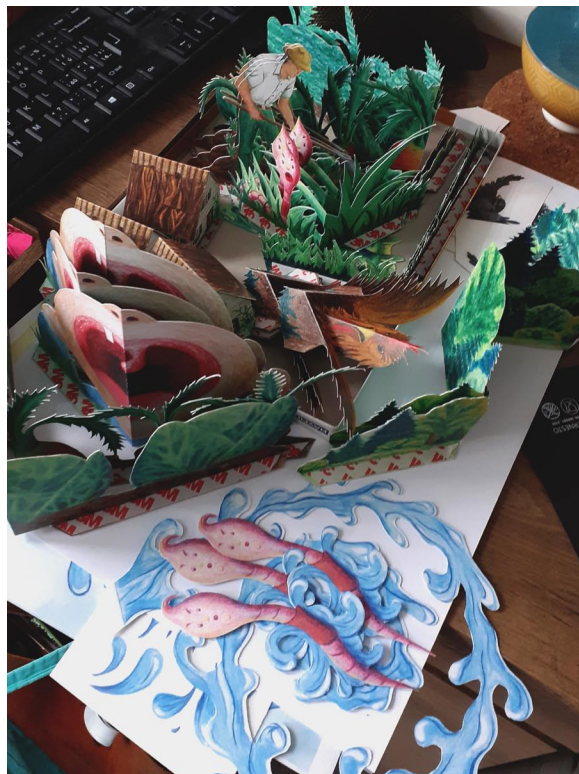
Příloha 6

Diplomová práce, návrhy desek knihy, vlastní foto

Příloha 7

Diplomová práce, vyřezávání pohyblivých částí, výroba desek, vlastní foto

Příloha 8

Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto

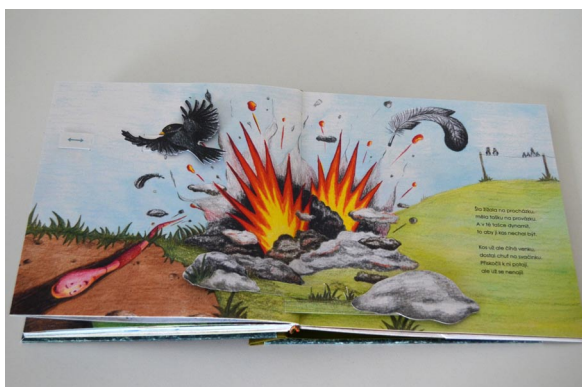
Příloha 9

Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto

Příloha 10

Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto

Příloha 11

Diplomová práce, Dešťovka Žofka, vlastní foto

Příloha 12

Diplomová práce, Dešťovka Žofka, detaily, vlastní foto

